

Grad Dubrovnik – prijatelj djece

Potvrđujući trajnu usmjerenost prema najvišem mogućem zadovoljavanju potreba djece i mladih, Grad Dubrovnik se, preko Odjela za kulturu i društvene djelatnosti, 25. travnja 2000. godine uključio u akciju "Gradovi i općine prijatelji djece", zajedničkom projektu Društva naša djeca i Hrvatskog društva za preventivnu i socijalnu pedijatriju, pod pokroviteljstvom Ureda UNICEF-a u Hrvatskoj. Svrha projekta je promicanje prava i potreba djece po Konvenciji o pravima djeteta UN-a. Već od Domovinskog rata, kad se u skloništimama provodio program psihosocijalne potpore djeci pogođenoj ratnim nasiljem, Grad Dubrovnik kontinuirano provodi različite aktivnosti za djecu i mlade. Tako je kroz akciju "Gradonačelnici branitelji djece" u suradnji s UNICEF-om te kroz Plan akcije za djecu Grada Dubrovnika i akciju "Gradovi i općine prijatelji djece" utvrđena dugoročna strategija zadovoljavanja potreba djece i mladih. U proteklom četverogodišnjem razdoblju konkretni cilj akcije bio je veća dostupnost i kvaliteta usluga i aktivnosti za djecu u predškolskom odgoju, osnovnom školstvu, skrbi za djecu sa smetnjama u razvoju, zdravstvu, socijalnoj skrbi, kulturi, sportu i tehničkoj kulturi. Program akcije "Grad/općina – prijatelj djece" oslanjao se na društvenu infrastrukturu i djelatnosti u nadležnosti Grada i Županije, na unapređenje mreže udruga za djecu putem racionalne raspodjele proračunskih sredstava Grada Dubrovnika te poticanje kvalitetnijih programa za djecu i mlade koji jamče održivost i veću dostupnost programa onima kojima su namijenjeni.

Uz postojeće udruge na početku ovih akcija, kao što su Gradska organizacija Crvenog križa, Dubrovnik – zdravi grad, Društvo Naša djeca i Deša, do danas je uz potporu Grada Dubrovnika osnovano više novih udruga. Istodobno je ostvarena kvalitetna i visoka razina partnerstva gradskih vlasti s udrugama i ustanovama za djecu i mlade, kao i sa županijskim službama, a sve u cilju stvaranja okruženja za zdrav i sretan rast i razvoj mladog čovjeka. Rezultat takve klime je osnaživanje i veće angažiranje djece svih dobi, njihovih roditelja, cjelokupne lokalne zajednice i vlasti za boljitak mladih, za njihovo fizičko, socijalno i psihičko blagostanje. Djeci Grada Dubrovnika već se niz godina nude sve bogatiji i raznovrsniji programi, od literarnih, dramskih, plesnih, folklornih, glazbenih do sportskih, likovnih i drugih programa i aktivnosti, među kojima posebno treba istaknuti aktivnosti posvećene kvaliteti života djece s posebnim potrebama, pa do obnove, uređenja, opremanja, održavanja i izgradnje novih prostora za odgoj, obrazovanje, razonodu i igru djece i mladih. Sanacijom starih i uređenjem broj-

nih novih dječjih igrališta i igrališta za male sportove poboljšani su uvjeti za rekreacijske aktivnosti i podizanje tjelesne i zdravstvene kulture.

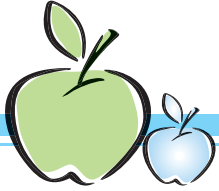
U okviru programa zdravstvene skrbi prepoznati su ekološki pristup i uloga okruženja i načina življenja na zdravlje i razvoj djece, kao i važnost provedbe mjera primarne i sekundarne prevencije u očuvanju i unapređenju zdravlja djece i mladeži. Suradnja zdravstvenih institucija, organizacija i udruga, koje se bave socijalno-zdravstvenom problematikom djece i mladih rezultirala je implementacijom brojnih preventivnih programa i programa zdravstvenog prosvjećivanja. Programi prevencije ovisnosti i programi prevencije poremećaja ponašanja i sprječavanja nasilja među učenicima u školama provode se kroz program kriznih intervencija u školama i program "Vršnjaci – pomagači" (udruga Dubrovnik – zdravi grad), program UNICEF-a "Škola bez nasilja", kroz igru i kazališne radionice za nenasilnu komunikaciju djece i mladeži (udruga "Arijel"), CAP program za prevenciju i zaštitu djece od nasilja i zanemarijanja (udruga Feniks), unapređenje duševnog zdravlja i kvalitete života (udruga "Lukjernica"), projekt "Sportski centar" za rad s mladima s poremećajima u ponašanju i pomoć neuspješnim i rizičnim učenicima (udruga mladih Zlatni zmaj) i druge.

Poglavlarstvo Grada Dubrovnika imenovalo je 2004. godine Povjerenstvo za praćenje pojava neprilagođenog ponašanja djece i mladih na području Grada Dubrovnika. Temeljne funkcije i aktivnosti tog Povjerenstva, koje se ostvaruju putem međusobne surad-

nje, su praćenje asocijalnih pojava među djecom i mladeži, poticanje i posredovanje u razvoju i primjeni preventivnih mjera lokalne zajednice, predlaganje i koordiniranje programa, projekata i akcija uz osiguravanje financijskih sredstava, te prikupljanje podataka, izvješćivanje i sudjelovanje u istraživanjima. Realizirana je i akcija humanizacije bolničkog liječenja djece u programu "Za osmijeh djeteta u bolnici", pa je dječji odjel dubrovačke bolnice dobio počasni naziv "Dječji odjel – prijatelj djece". Vrlo uspješne ekološko-edukativne akcije za svrhom ekološkog odgoja djece i širenja ekološke svijesti provodi udruga "Eko-omblići".

Veliki broj djece uključuje se u nove aktivnosti, programe i projekte kao što su manifestacije sigurnosti djece u prometu pod nazivom "Kaciga glavu čuva", "Sigurne ceste za djecu" te školske prometne patrole. Akcija "Živi zid protiv droge" naglašava edukaciju i prevenciju ovisnosti, a akcija "Slušajmo što djeca govore" edukaciju učenika osnovnih škola za građanski odgoj. "Projekt građanin" i "Osnove demokracije" bave se građanskim i demokratskim odgojem učenika u osnovnim i srednjim školama, a program "Korak po korak" suvremenim pristupom individualnim potrebama djece u školi. Program "Kvalitetna škola" posvećen je sustavnoj edukaciji nastavnika na temeljima teorije izbora, a brojni su programi osnaživanja uloge roditelja u okviru obitelji i partnerstva za djecu (Udruga roditelja za izbor kvalitetnog obrazovanja). Po pojedinim gradskim osnovnim školama uvedeni su dodatni obrazovni programi i projekti u svrhu zadovoljavanja

potreba dječjeg intelektualnog i socijalnog razvoja, poput projekta "Glazbeno obrazovanje – tamburaške sekcije i klapa" (OŠ I. Gundulića, OŠ A. Masle, OŠ Mokošica), "Učenje stranih jezika – drugi jezik" (OŠ A. Masle), "Rano učenje informatike" (OŠ Lapad, OŠ Mokošica), "Kulturna baština" (OŠ M. Getaldića, OŠ Lapad), "Škola u prirodi" (OŠ I. Gundulića), "Hrabri telefon" (OŠ I. Gundulića), "Prevladavanje i sprječavanje stresa kod učenika i nastavnika" (OŠ Mokošica), "Promicanje i edukacija zdravih stilova življenja" (OŠ M. Getaldića), te "Produženi boravak za generaciju učenika I. i II. Razreda" u pet od šest gradskih osnovnih škola. Mladi Dubrovčani imaju i vrijedne rezultate na međunarodnim, nacionalnim i regionalnim sportskim natjecanjima kao rezultat raznovrsnosti te intenzivnog i kvalitetnog

rada sportskih klubova. Ističemo i osnivanje brojnih Sportskih škola za sve uzraste, a posebno za najmlađe, do 12 godina, u plivanju, atletici, kartingu, judu, košarci, malom nogometu, odbojci, rukometu, stolnom tenisu, tenisu, šahu, jedrenju, veslanju i vaterpolu. Održavanje Sportskih igara mladih i Uskršnjeg košarkaškog turnira za mlade još su jedan rezultat vrijednog i napornog rada svih zaljubljenika sporta našega grada.

Svoju nadarenost, vještine, kreativnost i interes mladi razvijaju i pokazuju u okviru klubova za mlade zrakoplovce, fotografe, video i filmske produkcije, informatičare, radioamatere, brodomodelare, planinare i speleologe. Najuspješniji među njima svoja dostignuća i radove izlažu na godišnjoj smotri tehničkog stvaralaštva na gradskoj razini, kao i sudjelovanjem na brojnim dru-

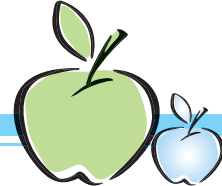
gim smotrama, izložbama i susretima regionalnog ili državnog značaja. Lidrano godinama privlači dubrovačke osnovnoškolce i srednjoškolce. Zavidna razina učeničkog stvaralaštva očituje se u brojnim dramsko-scenskim nastupima, prezentiranju literarnih i novinarskih radova te školskih listova. U razvoju kulturnih potreba mladih generacija nastala je kulturna infrastruktura koja organizira trajne i povremene oblike kulturnog i umjetničkog razvoja djece i mladeži, bilo kroz redovitu djelatnost kulturnih ustanova kao što je Dječji odjel Dubrovačkih knjižnica, Kazalište Marina Držića, Kino poduzeće Dubrovnik; bilo kroz pojedine akcije drugih ustanova i udruga kao što su glazbeni kutić u Umjetničkoj školi "Luka Sorkočević", Gradska glazba Dubrovnik, Studentski teatar Lero, Kazališni studio Dubrovnik za promicanje scenskog rada s mladeži, baletni studio i likovne radionice Art radionice Lazareti, Mali raspjevani Dubrovnik, Kulturno društvo "Aster" za promicanje umjetničkog izražavanja među djecom i mladima s posebnim naglaskom na djecu s posebnim potrebama, Udruga mladih Orlando za projekt Kreativno slobodno vrijeme mladih te druge udruge i njihovi programi. Očuvanje kulturne i zavičajne baštine dubrovačkog kraja mladi već godinama njeguju kroz projekte "Kulturna baština" i "Dubrovački ljetnikovci".

U organizaciji Grada odvijaju se godišnje manifestacije "Adio školo" za dubrovačke maturante te "Dubrovački karnevo" s malim maškarama za najmlađe i "Maškaranim školskim danom" za dubrovačke školare. Svake godine, u vrijeme dubrovačkih poklada, sve generacije mladih u maškaranim povorkama Stradunom pokazuju svoj entuzijazam, kreativnost, razdraganost i inventivnost, pogotovo kad im se ponude zanimljivi projekti, gdje su oni glavni kreatori i nositelji aktivnosti.

U Gradu Dubrovniku djeluju mnogobrojne udruge za rad s djecom s posebnim potrebama kao što su "Zajedno do zdravlja" za

Deset medalja u različitim sportskim disciplinama

Dvadesetdvođodišnji Bojan Petković živi je dokaz da svaki čovjek ima talente, samo ih treba prepoznati i razvijati. Štićenik je Centra za odgoj i obrazovanje Čakovec, u Odjelu odraslih koji se bave radno-proizvodnim aktivnostima. Po mnogočemu je taj mladić drugačiji od svojih vršnjaka. Rijetko se tko može pohvaliti s deset medalja osvojenih na raznim sportskim natjecanjima, od županijskog do državnog prvenstva. Njegovi uspjesi nisu ostali nezapaženi i u CeZaMu, Centru za mlade u Čakovcu, gdje su primijetili trud tog mladića koji, zbog mentalne retardacije, nikada neće biti kao njegovi vršnjaci, ali se s pravom ponosi rezultatima u plivanju, premda je plivati naučio tek prije četiri ili pet godina, u sklopu redovnih aktivnosti u školi plivanja, preko Udruge za pomoć mentalno retardiranim osobama. Mentor za plivanje i za ostale sportske aktivnosti, koje Bojanu naprosto leže, je profesor Valent Purgar. Osim plivanja, gdje je postigao najveće sportske uspjehe, voli i nogomet, kuglanje, boćanje, trčanje, skakanje u dalj i u vis.

Njegovih je sportskih uspjeha toliko da u Centru za odgoj i obrazovanje više ne mogu sve ni pamtit, pa o tome vode posebnu evidenciju. Najdraži su mu uspjesi koje je postigao na državnom natjecanju osoba s invaliditetom, gdje unazad tri godine osvaja zlatne medalje na 50 metara

slobodno i 25 metara leđno. Na državnom natjecanju u kuglanju prošle je godine osvojio srebrnu medalju, na Europskom sportskom susretu u desetoboju u Sisku osvojio je četvrto mjesto.

Treba reći da je dobra sportašica i njegova sestra Slađana, koja je s njim u Odjelu

radno-proizvodnih aktivnosti u Centru za odgoj i obrazovanje, a koja je u Sisku u desetoboju osvojila prvo mjesto.

– Bojanova uspjeha ne bi bilo da se ne odaziva svim treninzima i da marljivo ne radi – kaže defektologinja Valerija Dominiko. Uz sportske aktivnosti beskrajno voli crtanje. Sve što mu oko vidi u stanju je nacrtati ili precrtati. Dobro mu ide i rad s glinom i izrada posudica od gline. Puno je pohvalnih riječi za njegovo ponašanje, jer je to mladić koji izuzetno voli pomagati drugima u svojoj grupi, ali i u zgradi u kojoj stanuje. Tako pomaže jednoj teti, odlazi joj u dućan i donosi namirnice. Bojan je snažan, bavi se sportom i nije mu problem donositi namirnice iz dućana.

No, Bojan mnogo pomaže i svojim kolegama u školi – Goranu, Denisu, Emini i Jeleni, svima kojima je to potrebno, a posebno svojoj simpatiji Danijeli, koja se teško kreće. Ivice pomaže u crtanju i zalijepi mu papir na stol da se ne miče kako bi Ivice mogao bojati. Bojan ne pomaže samo u školi, već i mami kod kuće, čistiti tepih, ali i skuha juhu iz vrećice ili tjesteninu koju jako voli.

Sa svojim preostalim sposobnostima, kojih nije malo, Bojan je jako vrijedan i sposoban i zbog toga mnogo pridonosi u Odjelu za radno-proizvodne aktivnosti u Centru za odgoj i obrazovanje u Čakovcu.

Božena Malekoci-Oletić

poboljšanje zdravstvene skrbi kronično bolesne djece, "Disleksija kao dar" za djecu s poremećajima čitanja i pisanja, "Dva skalina" za osiguranje kvalitetnijeg života djece s dijagnozom cerebralne paralize s višestrukim oštećenjima, Udruga za pomoć mentalno retardiranim osobama "Rina Mašera" koja putem projekta "Škola samostalnog življenja" omogućava stjecanje osnovnih životnih vještina mentalno retardiranih osoba, "Slatki život" za skrb djece oboljele od šećerne bolesti, Društvo distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida koje osigurava prijevoz i dnevni boravak za cerebralno oštećenu djecu i mlade uz kreativne radionice. U realizaciji aktivnosti tih udruga, Grad je pomogao uređenjem prostora i opremanjem dječjeg kutića za teško cerebralno oštećenu djecu, opremanjem i financiranjem dnevnog boravka za djecu sa smetnjama u razvoju, ugradnjom lifta u dubrovačkoj Gimnaziji za lakše kretanje djece s teškoćama u razvoju.

Koordinator akcije "Gradovi i općine prijatelji djece" bilo je Društvo Naša djeca Dubrovnik, udruga koja trajno djeluje na upoznavanju s ostvarivanjem prava djece i

osmišljavanju aktivnosti za djecu u slobodno vrijeme, koordinira rad triju dječjih foruma, organizira aktivnosti za obilježavanje Dječjeg tjedna i druge akcije, a 2005. godine osniva i dječje Gradsko vijeće.

Ovakvo okruženje usmjereno na dobrobit djece i mladih, rezultat je višegodišnjeg vrlo uspješnog i kvalitetnog partnerstva udruga za djecu i mlade, ustanova i lokalnih vlasti. Uistinu je teško nabrojiti sve organizacije i udruge i njihove programe za unapređenje kvalitete življenja djece i mladih. Gradska uprava je sustavno pokrivala širinu potreba djece i mladih putem programa financiranja javnih potreba u predškolskom odgoju, školstvu, kulturi, sportu, tehničkoj kulturi i zdravstveno-socijalnoj skrbi, a uz aktivnu participaciju lokalne zajednice, posebno naše djece i mladeži, stvoreno je učinkovito intersektorsko djelovanje.

Sretni i ponosni, kao što su stoljetne dubrovačke zidine, možemo reći da je "Grad Dubrovnik – prijatelj djece" rezultat sinergističnog djelovanja na planu zadovoljavanja razvojnih potreba djece, ostvarivanju još veće razine njihovih prava i aktivne uključenosti u život zajednice.

Gradu Dubrovniku je 4. veljače 2006. godine dodijeljen prestižni naziv Grad – prijatelj djece. Riječ je o priznanju koje se dodjeljuje gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj, koja u potpunosti ostvaruju prava i potrebe djece, poštujući načela Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Ploča s počasnom titulom "Grad Dubrovnik – prijatelj djece" postavljena je na Ulazu od Ploča, istočnom ulazu u Grad. Sretni i ponosni, kao što su stoljetne dubrovačke zidine, možemo reći da je "Grad Dubrovnik – prijatelj djece" rezultat sinergističnog djelovanja na planu zadovoljavanja razvojnih potreba djece, ostvarivanju još veće razine njihovih prava i aktivne uključenosti u život zajednice.

Ankica Džono-Boban, dr. med.

Zavod za javno zdravstvo
Dubrovačko-neretvanske županije
ankica.dzono-boban@du.t-com.hr

Pavo Jančić, prof.

Stručni suradnik za socijalnu skrb i zdravstvo Odjela za kulturu i društvene djelatnosti Grada Dubrovnika
pavo.jancic@dubrovnik.hr